

Recenze

bývalý kriminalista obohatil českou prózu

V tomto roce se objevila na knižním trhu 264stránková publikace bývalého kriminalisty JUDr. Bohuslava Andrše **Česká Alexandrovka** s podtitulkem „Vzpomínky na život české vystěhovalecké komunity na Rusi“. Knihu vydala Národní knihovna ČR jako publikaci Slovanské knihovny – 62 (150 Kč)

Bohuslav Andrš je syn potomků náboženských exulantů Viléma Andrše a Ludmily, rozené Pluhařové. Narodil se 9. července 1926 v České Alexandrovce na jižní Ukrajině jako desátý z dvanácti dětí. V této české vesnici prožil dětství, rané mládí a několik válečných let. V necelých osmnácti letech byl mobilizován do Rudé armády a následně převelen do československé zahraniční armády, s níž se dostal do vlasti svých předků.

Po válce vyměnil armádní uniformu za četnický stejnokroj a zůstal v Československu natrvalo. Po několikaleté službě na stanicích pracoval jako tlumočník a překladatel na Hlavní správě Veřejné bezpečnosti v Praze a od roku 1957 do roku 1965 na úseku operativně pátrací služby Městské správy VB v Praze. Od roku 1965 do počátku sedmdesátých let byl zařazen na úseku odborného školství VB.

Po okupaci Československa v srpnu 1968 byl v důsledku svých zásadních antiokupačních postojů dlouhou dobu bez zaměstnání. Příležitostně se živil jako překladatel a podílel se na zpracování odborných cizojazyčných slovníků. Řadu let byl pak zaměstnancem Československého státního filmu. V letech 1999–2001 působil jako statutární představitel Československé obce legionářské.

Po bitvě na Bílé hoře v roce 1620 a během následné rekatolizace opustili mnozí čeští evangelíci svou vlast a vydali se hledat nový domov. Patřili k nim i předkové

Bohuslava Andrše, kteří nakonec zakotvili spolu s dalšími evangelickými rodinami v Rusku. Jejich úsilí provázené často nepřízní osudu a neustálými změnami místa pobytu bylo na přelomu 19. a 20. století korunováno úspěchem. V Oděské oblasti na jižní Ukrajině se jim podařilo zakoupit pozemky a vybudovat českou vesnici – Českou Alexandrovku. Podobných vsí bylo v carském Rusku víc. České komunity se často stěhovaly, ale udržovaly mezi sebou kontakty.

Z autorových vzpomínek, z vyprávění jeho rodičů, příbuzných i sousedů, z archivních pramenů různého druhu tak na pozadí tragických událostí na tomto teritoriu zejména v první polovině 20. století vyvstávají v knize nejen pohnuté osudy rodiny Andršových, ale i dalších rodin z České Alexandrovky. Dvě světové války, opakované hladomory, komunistické „experimenty“ po roce 1917, pronásledování pro víru, zabavování majetku, zatýkání, věznění, smrt, to vše před očima čtenářů vystupuje velice plasticky. Ale autor nevzpomíná a nepopisuje vlastní osud a osudy svých blízkých či známých jen se smutkem. Z jeho barvitého vyprávění, prokládaného úryvky vzpomínek a korespondence dalších osob, vyvěrá i hluboká láska k původnímu domovu v České Alexandrovce a k lidem, mezi nimiž vyrostl a v nichž po staletí udržovaná víra a skromné poměry vypěstovaly silný pocit soudržnosti, odvahu stále znovu překonávat překážky a navzájem si pomáhat.

Domnívám se, že je správné a potěšující, že naše kriminalistické časopisy reagují i na úspěchy, kterých bývalí kriminalisté dosáhli ve stáří nebo v jiných oblastech lidské činnosti.

Prof. JUDr. Miroslav Protivinský, DrSc.